

qui tunc in religionis nomen ascendit, non erat Episcopus. Resp. neg. ant. Nam Hilarii præcessor Honoratus Patrolo succedit ann. 426. sed is vixit ann. 2. & mortuus est die 14. Ian. ann. 429. ut patet ex ejus oratione funebri ab Hilario habita, qui statim ei successit, ut patet ex vita Hilarii ab Honorato Massiliensi scripta; ergo &c. Ad prob. dist. maj. Et non nuper ad dignitatem Episcopatus referri debet, conc., ad monachatum Hilarii, neg. Senitus ergo Eucherii est, Hilarius nuper Antistes Arel. & Petronius nunc Episcopus in Italia &c. Res. ple. Eucherius libro de Laud. Eremi edito ann. 428. Hilarii meminit jam monachi Lirin., ut Pagius observat.

Ob. IV. S. P. in libris de Don. pers., quos ann. 428. adoravir, c. 21. ait: *Nunc facio libros, in quibus opuscula mea retractanda suscepi, sed per Norisium S. P. an. 427. libros retractatos explevit; ergo ante anno. 428. quando Hilarius non erat Episcopus, ad eum scriptit Hilarius, & Prosper.* Resp. dist. min. Explevit libros tantum, conc. etiam opuscula, neg. Libros ergo ann. 427. explevit, sed opuscula, quæ retractanda iulceperat, non perfecit a Juliano ac Semipelagianis ad nova certamina provocatus.

Prob. secunda pars contra Tillemontium, Pagium &c., qui ex antiquissimo auctore vita S. Hilarii conantur offendere, Hilarium gratia prævenientis necessitatibus tandem aliquando admisso, ait enim, *quod bellum iuge nulli deerit, quicumque ad beatitudinem caelesti gratia precedente, & industria sequente voluerit pervenire;* sed ex his verbis asseritur tantum necessitas gratiæ prævenientis ad operis perfectionem, & consecutionem beatitudinis, non ad fideli initium &c.; ergo &c. II. Semipelagiani ex epistola Prosp. ad Aug. *Voluntates a gratia non negant esse præventas.* Nam ex Aug. de Don. pers. I. *Pervenerunt etiam ut præveniri voluntates hominum Dei gratia fatentur:* atqui scriptit similia etiam Cassianus, nec tamen a Semipelagianismo est immunis; ergo &c. Ceterum ex Hilarii sanctitate, & ex epistola Prosp., quæ Hilarium exhibet cupidum conferendi cum Augustino sensum suum, non dubitamus, quod Hilarius, si agnoscisset, depositisset errorum suum, an vero id fecerit incertum est, ut ait Norisius.

PROPOSITIO V. Gennadius ad Semipelagianos accessit.
Prob. I. enim in I. de Vitis ill. Rufinum vocat *Doctorum Ecclesie partem non minimam, Hieronymum vero obrectatorem simboli æmulationis incitatum, ac Rufini invectivas ad Ecclesias utilitatem asserit esse conscripas.* II. De Prospero ait: *Cassiani opuscula, quæ ecclesia Dei salutaria probat, ille infamavit.* Ex adverso Cassiani opera mirifice laudat. III. Fausti libros vocat *opus egregium.* IV. De Augustino ait c. 28. Er-

tor illius sermone multo contractus. Vide Norisium, Gonzalez, Vossium, Pagium, Bellarminum &c.

Ob. I. Gerinarius de Eccl. dogm. 56. ait: *Nullum credimus ad salutem nisi Deo invitante venire.* Et c. 21. *Initium salutis nostre Deo miserante, & inspirante habere nos credimus;* ergo &c. Resp. I. Cum Norisio, hoc opus a Gennadio scriptum multo post librum de Viris ill. & jam apocryphis declaratis a Gelasio Cassiani & Fausti opusculis, quæ Gennadius tam impense laudaverat. Resp. II. *Incertum esse, num opus illud sit Gennadii scetus.* Ex Vossio inscribitur alicubi Fulgentio, Isidoro, & Gregorio. Magister Sent. Augustino tribuit, Trithemius Alcui- no, unde Maurini eum inscripsere: liber Gennadio tributus.

Ob. II. Gennadius c. ult. de Viris ill. ait, *& opus de fine mea misit ad B. Gelasium;* ergo aliud opus, idest de Eccl. dogm., ad Gelasium misit: atqui non misserit ad Pontificem, qui Semipelagianos profligaverat, opus eorum hæresi infectum; ergo &c. Resp. ut supr. *Recte autem eruditæ emendarunt ad hoc opus.* Liber enim de Viris ill. non est opus de fide. Ade- de, in pluribus miss. hoc postremum caput desiderari.

Ob. ultimo. Quod Gennadius scribit de Cassiano & Fausto fuit ex ignorantia facti, non ex errore dogmatis; ergo &c. Resp. neg. ant. Nam. c. 28. ait, se legisse Prospéri opuscula contra Collatorem, ubi videre debuit c. 21., Cælestinum reprehendisse Cassiaum, & Augustini opera celebri eloquio probasse; ergo &c.

DISSERTATIO II.

De Semipelagiano dogmate.

A GEMUS hoc loco I. de gratia a Semipelagianis admissa, 2. de interioris gratiæ necessitate.

CAPUT I.

An Semipelagiani gratiam aliquam admiserint ad initium fidei.

CENSUIT Jansenius, Massilienses ad initium fidei veram gratiam admississe, & in eo errasse, quod ejus usum vel abusum in arbitrii relinquerent potestate. Gonet duas classes Semipelagianorum distinguunt, quorum aliqui gratiam omnem negabant ad initium fidei, alii indifferentem tantummodo agnoscebant, & arbitrii pedissequam. Sed hæc sententia Jan- senii opinione non differt. Is enim I. 7. c. 2. inter primos Semipelagianos Faustum, Cassianumque recenset, inter secundos autem eos, qui in gratia indifferentiam admittabant arbitrii. Dissert

Dicit tamen Gonetus a Jansenio, quod is heresim Semipelagianam in arbitrio indifferentia constituit, a quo pravo dogma te Gonetus & Macedo, quibus nostratum plures accedunt, longe absunt. Contendit Bellelli, Semipelagianos non denegasse ad initium fidei gratiam conditoris, sed reparatoris tantum (1). Medista nullam veram gratiam ab iis admissam putant ad fidei initium, quibus accedunt Basilius Poncius, Boucat, l'Herminier, Tournelyus, aliique. Nos utrinque momenta proferemus.

PROPOSITIO I. Semipelagianos gratiam aliquam indifferentem ad fidei initium agnoscisse pluribus momentis ostendi potest.

Prob. I. ex Prosperi ep. ad Aug. n. 4. ubi ait, Semipelagianos docere, ad gratiam Christi homines pervenire per naturalem facultatem, petendo, querendo, pulsando, ut ideo accipiat quia bono nature bene usus, ut ad istam salvantem gratiam initialis gratie ope meruerit pervenire. Ubi S. Prosper Semipelagianos redarguere videtur, eo quod nullam gratiam ad miserint, prater gratiam conditoris Adae collatam, non enim gratiam initialem intelligit nudam arbitrii facultatem, quam non negabant nec rigidiiores Semipelagiani; ergo &c. II. S. Prosper ait, Semipelagianos gratiam Dei etiam illis voluntatis subdere, quas ab ea non negant esse preventas: ergo &c. III. Hilarius ait ad nullum opus, vel incipendum, nedium perficiendum, quemquam sibi sufficere posse consentiunt, quas verba recitat ex Hilario S. P. de Præd. sanct. c. 1. IV. Semipelagiani ægre ferebant discrimen illud inter auxilium sine quo Adae collatum, & auxilium quo prædestinatis paratum: & in eo volebant ab Adam nostram distare naturam, ut illum juaret gratiam volentem, hos autem amissis viribus, credentes tantum erigat prostratos, suffulciat ambulantes; ergo &c. V. Ex Hilario num. 4. ajebant, non valere de fide testimonium Apostoli,

(1) Bellelli sententiam acris eisque nobilissimos, hac in parte nobis suffragari demonstrat Bellelli de mente Aug. 1. 2. de Gr. creat. innoc. Imo Patres Maurini observarunt in pafgen. Op. S. Aug., hoc idem jamdiu notatum tom. 1. Theol. dogm. pag. 479. ab ipso Petavio, dico (ut ipsi ajunt) Augustinianae doctrinae magis perito, quam tenet. Thomistarum complutes,

stoli, quid habes quod non acceperisti? Cum in eadem natura re manserit, licet virtuta, que prius sana donata est: ergo &c. VI. Eam gratiam Semipelagiani negabant, ex qua consequi putabant libertatis exitium &c. Sed hoc non sequitur ex gratia versatili; ergo &c.

PROPOSITIO II. Nec defunt argumenta, quibus opposita sententia firmatur.

Prob. I. Initialis gratia a Semipelagianis admissa est sola naturalis facultas; ergo &c. Prob. ant. ex verbis Prosp. sup. cit. in prob. I. Prop. II. Idem Prosp. ait: Semipel. afferere, gloriam ab his apprebendi, qui Deo sponte crediderint, & auxilium gratie merito credulitatis acceperint; ergo &c. III. Ex eod. Prosp. docebant: obedientiam priorem esse, quam gratiam, ut initium salutis ex eo, qui salvatur, non ex eo sit, qui salvatur. IV. S. P. de Præd. SS. fatetur, se ante episcopatum cum Semipel. putasse, fidem non esse donum Dei: sed a nobis; ergo &c. V. Bonifacius Papa ep. ad Cæsar. ait: Indicas, quod aliqui Episcopi Galliarum fidem, qua in Christum credimus, nature esse velint, non gratie. VI. Aug. de Præd. SS. probat, Semipelagianos non recedere a dogmate Pelagiano, gratia secundum merita nature datur. VII. Syn. 2. Arausicana contra Semipelagianos statuit, initium fidei non esse in nobis naturaliter, & per naturæ vigorem; ergo &c. VIII. Damnata est ut falsa quarta Jansenii Propositio: Semipelagiani admittebant gratia interioris necessitatem etiam ad initium fidei; ergo &c.

Quæres: quid nos hac de re sentiamus?

Resp. I. Indubitatum est, Semipel. ægre tulisse gratiam vietricem, & prædestinationem gratuitam, ex qua removeri putabant omnem industriam, tollique virtutes, & fatalem quamdam induci necessitatem, ut constat ex Prosp. ep. num. 3. & Hilarius scribit eos noluisse ita dividere gratiam, que vel primo homini data est, vel nunc omnibus datur, ut ille acceperit perseverantiam, non qua fuerit ut perseveraret, sed sine qua perseverare non posset. Nunc vero sanctis tale adiutorio perseverantia detur, non solum ut sine isto dono perseverantes esse non possint, verum etiam ut per hoc donum perseverantes sint.

II. Opinamus falli Jansenium ex ep. Prosp. duas Semipel. classes distinguentes, quorum alii nullam veram gratiam agnoscerent, alii versatiles & indifferentes. Nam S. Prosp. ib. narrat, Semipelagianos omnes Augustiniani doctrinam de prædestinatione improbase, sed in eo tantum discrepasse, quod alii gratiam prævenientem, quæ ad fidem requiritur expressis verbis, nec admittebant, nec respuebant. Alii ad Pelagianos declinantes, & fidem distinguentes ab operibus, aperte assertebant, ad fidem

fidei initium sufficere naturalem facultatem. Hinc S. P. A. librum edidit de Prædest. SS. ad probandam gratiæ necessitatem ad fidem, & de Dono perf. ostendens gratiam esse speciale donum populis prædicandum. In prima classe erat Gassianus, qui ex Prospero, modo exemplis Pauli, modo Zachæi, nunc validum, nunc infirmum ostendit arbitrium, quasi quidam sint, qui propriis viribus impleant, quod alii facere, nisi Deo adjuvante non possint. Ex quibus constat, Semipel. sœpe sibi contradicere, & nunc videri Catholicos, nunc Pelagianos.

III. Certum est etiam Semipelagianos ad initium fidei gratiam internæ illuminationis admisisse. I. quia hæc apud Prosp. in epist. ad Augustin. eorum professio est, omnem hominem ad credendum, a divinis institutionibus admoneri, & neminem posse credere, si non præcederet præconium veritatis, quod se tenuisse ante episcopatum afferit S. P. 3 ergo &c. II. si hanc gratiam negassent, ait Petavius Hill. Pel. c. 9. sufficient Pelagianis deteriores, qui tandem eam gratiam agnovere; ergo &c.

IV. Indubium est, Semipel. non admisisse ad initium fidei gratiam, quæ inspirat dilectionem per Spiritum S. Quod constat I. Ex ep. Hilarii, ubi ait, eos probasse Augustini sententiam ex ep. ad Rom. ab eo retractatam l. 1. Retr. 23. quæ habet: *Spiritus Sanctus non datur nisi credentibus, quia nisi credat, non accipit Spiritum S. per quem bonum possit operari;* ergo Semipelagiani negabant ad initium fidei eam gratiam, quæ datur per subministracionem Spiritus S., & dilectionem inspirat. II. S. P. c. 3. de Præd. sanct. castigans, quæ minus caute dixerat loc. cit. ait: *Quod dixi nostrum est credere & velle, illius autem dare facultatem bene operandi, verum est quidem, sed utrumque ipius est: quia ipse præparat voluntatem;* ergo Semip. negabant ad initium fidei gratiam sanctæ dilectionis, quæ præparat voluntatem. III. S. Prosper in Carm. c. 19. Semipelagianos redarguit, quod gratiam tantum proponentem obiectum admitterent, non excitantem sive moventem, nisi metaphorice, quomodo excitatur in nobis odium vel amor, dum videmus, aut audiimus res delectabiles vel horribiles, addens, nullum esse discriminem inter gratiam a Semipelagianis admissam, & legem, atque doctrinam; ergo &c. IV. Synodus Araniscana II, contra Semipelagianos statuit canon. 5. quod si quis initium fidei non per gratiæ donum, id est per inspirationem Spiritus Sancti, sed naturaliter nobis inesse dicit, Apostolicis dogmaribus adversarius approbat; ergo &c.

Ex hac nostra sententia sequitur: I. Verum esse, Semipelagianos repudiare speciale donum perseverantiae, & discriminem inter adjutorium quo & sine quo, adeoque gratiam ethicacem ad

ad initium fidei. II. Verum est admisisse, voluntates nostras a gratia præveniri quoad opus, non quoad voluntatem, ad quam admittebant initialem aliquam gratiam, id est institutiones & illustrationes animorum. Inter Adamum autem & lapsos hoc agnoscabant discrimen, quod ille integris viribus volebat, & volenter gratia juvabat, at hi habent quidem naturaliter credulitatis affectum, sed ob vires desperitas eorum voluntas ad recte ambulandum erigenda est per gratiam inspirationis. In Adamo ergo solam admittebant gratiam adjuvantem, si vellet perseverare, in lapsis negabant gratiam voluntatis ut crederent, admittebant ut possent operari: ex quo pravo dogmate sequebatur, gratiam dari secundum merita. III. Ex argumentis. Prop. II, probatur solūmodo, Semipelagianos ad initium fidei veram Christi gratiam non admisisse, quæ per nos est caritas actualis, & inspiratio sanctæ dilectionis. Merito ergo proscripta est quarta Ians. propositio ut falsa & heretica, ut falsa, quia Semipelagiani ad initium fidei non admiserunt gratiæ interioris prævenientis necessitatem, cum non admiserint gratiam sanctæ dilectionis; ut heretica, quia posse huic gratiæ resistere dogma Catholicum est, non Semipelagianum.

C A P U T II.

De prævenientis gratiæ necessitate ad initium fidei.

Pelagianis profligatis S. P. Aug. Semipelagianos quoque fidem divinam ab operibus distinguentes, egregio opere de Præd. sanct. confutavit, cuius inhærendo vestigis sit PROPOSITIO Gratia Christi necessaria est ad initium fidei.

Prob. ex Apost. Roman. 11. Si autem gratia jam non ex operibus, sed talis esset, ex August. de Præd. sanct. c. 2., si non periret ad Dei gratiam, quod credere cœpimus; ergo &c. Apostolus Rom. 11. ait: *Quis prior dedit illi & retribuet ei?* atque si initium fidei nostræ in nobis est, illud priores damus Deo, ut retribuatur nobis supplementum ejus, ait ib. S. P. ergo &c. Apostolus 1. Cor. 4. ait: *Quis enim te discerat?* Sed si a nobis esset initium fidei, posset dicere homo inflatus, discerat me fides mea, justitia mea; ergo &c. Ita S. P. ib. c. 3. Vid. l. 14. c. 12. Prop. I. Philippenses I. *Vobis donatum est pro Christo, non solam ut credatis in eum,* verum etiam ut patiamini pro eo, sed ad patientium pro Christo, gratia requiritur; ergo etiam ad credendum. Non enim ait, ut plenius credatis, sed ut credatis, ut observat S. P. A. Et Cor. c. 7. de se ipso ait Apostolus. *Misericordiam consecutus a Domino ut sim fidelis.* Subdit S. P. ibidem, non ait,

Ton. II.

ait, ut fidelior, sed ut fidelis esset; ergo &c. Item 2. Cor. 3: Non quod sufficientes sumus cogitare aliquid ex nobis &c. Sed, ut ait S. P. ibidem: *Quis non videt prius esse cogitare, quam credere?* ergo sicut cogitatio, ita etiam fides Dei donum est.

Prob. II. ex Conciliis ac sanctis Patribus. I. ex Can. 6. Avarusc. & Trid. sess. 6. c. 3. II. Justinus Apol. 2. ait: *Ipsa ad fidem nos adducit.* Clemens Alex. 2. Strom. *Fides non est electio-*nis bonum opus. Irenaeus l. 4. adv. hær. c. 9. ait esse impossibile sine Deo discere Deum. Basilius Ps. 15. *Fides sancti Spiritus ope-*rationibus in nobis efficitur. De Chrysostomo & Augustino alibi dictum est. De Patribus posterioribus nemo dubitat; ergo &c.

Prob. III. ratione. I. Fides ex Aug. est justificationis principium, sed hoc ex Trid. est a gratia; ergo & fides. II. In fide promissa a Deo facta Abrahæ adimplentur ex Rom. 4. sed si fides esset ex nobis, ut promissa compleantur, non in Dei, sed in hominum esset potestate; ergo &c. III. Si fides sit ex nobis, erit gratia meritorum, sed fallum consequens; ergo & antecedens.

Ob. I. Multi audiunt verbum Dei, sed alii credunt, non alii; ergo volunt isti credere, nolunt illi. Resp. dist. min. Alii credunt ex Dei misericordia, conc., ex viribus arbitrii, neg. Cum enim alii præparetur, alii non præparetur voluntas a Domino (ait S. P. A. de Præd. sanct. 6.) discernendum est, quid veniat de misericordia, quid de iudicio. Illa est in electione Dei, hoc in subtractione gratiæ.

Ob. II. Ap. ad Eph. 2. Fidem secernit ab operibus; ergo ad opera necessaria est, non ad initium fidei. Resp. dist. ant. Secernit quatenus impetrat alia opera, conc. quatenus fides non est donum Dei, neg. Ait enim Ap. ibid. *Gratia estis salvati per fidem,* & hoc non ex vobis: *Donum enim Dei est.* Et Jo. 6. Hoc est opus Dei, ut credatis; ergo &c.

Ob. III. Rom. 10. habetur: si credideris, salvis eris; ergo &c. Resp. dist. ant. Si credideris per gratiam, conc., absque gratia, neg. Ita enim ibi dicitur, si credideris &c. ut Rom. 8. si facta carnis mortificaveritis, vivetis, ait S. P. ib. c. 11. ergo sicut mortificatio donum Dei est, ita est etiam credere. Hinc Apostolus laudat hominum fidem, sed pro hoc bono eorum agit gratias Deo, ait S. Prosper adv. Coll. 16.

Ob. IV. Matth. 7. habetur: petere, & dabitur vobis &c. ergo pulsare, petere &c. nostrum est. Resp. dist. conf. Nostrum est per gratiam, conc. sine gratia, neg. Semper oratum est in Ecclesia pro infidelibus ut crederent ex Aug. de Dono Pers.; ergo nihil petitur a Deo ut oportet sine gratia. Deinde producis ex Apostolo variis locis ait S. D. quomodo falluntur, qui putant esse a nobis ut peramus &c.

Ob.

Ob. V. Scripturarum exempla. I. Davidis, cuius voluntas templi ædificandi bona erat, nec erat a Domino, qui ad hoc ejus filium elegit; ergo &c. II. Cornelii eleemosynæ & orationes fidem ejus promeruere. III. Zachæi, qui cupiens videre Deum, Christum in domo sua excipere meruit. IV. Nathanaelis, qui cum sine dolo esset, ad fidem vocatus est. V. Latronis, qui conversus ad Jesum audivit: *Hodie mecum eris in paradyso;* ergo &c.

Resp. Ad I. neg. cons. Cum enim Deus operetur in nobis velle, & perficere, David dedit bonam voluntatem, filio autem etiam operis complementum, quia figuram gerebat Christi, qui Ecclesiam condidit. Ad II. neg. cons. Non enim sine aliqua fide Cornelius donabat & orabat, ait S. P. de Præd. sanct. 7. Nam quomodo invocabat in quem non crediderat? Ad III. neg. cons. Nam Zachæi cupiditas videndi Jesum non fuit sine gratia, præveniente. *Venit enim filius hominis salvum facere, ut quem agnoscemus salvum factum,* sciremus a querente præventum, ait S. Prosp. c. 7. Ad IV. neg. cons. De Nathanaele enim ait Christus Dominus: *priusquam te Philippus vocaret novi te, quæ Domini viso,* ait Bern. in Cant., *nunquid gratie præparatio non fuit?* Ad V. dist. ant. De Latrone ait Bern. loc. cit. *Manifestissime credendum est,* quod & illius Latronis, quem Dominus ad Paradiſi patriam vocavit, & Cornelii & Zachæi illa tam admirabilis fides non fuit de natura, sed divine largitatis donum. Idipsum statuit Synodus Araucana II. Can. 25.

Dices: Cornelius aliquis infideles nullum bonum facere potuerit virtute gratiæ, cum primus gratiæ effectus sit ipsa fides; ergo &c. Resp. dist. ant. Primus gratiæ effectus est fides, quod præcedentem illustrationem & inspirationem, conc., quod assensum, neg. In fide ergo spectari potest sancta cogitatio & illustratio mentis, deinde inspiratio sanctæ voluntatis audiendi evangelium, tandem deliberatus assensus, sive actus ipse credendi. Imo ante explicitam fidem in Christum potest per gratiam excitari in nobis fides in Deum, & sancta cogitatio, quæ sufficit ad referenda opera nostra in ipsum Deum.

Ob. VI. August. epist. 102. scribit, tunc voluisse hominibus apparete Christum, quando, & ubi sciebat esse, qui in eum fuerant credituri; ergo &c. Resp. cum Augustino ipso dist. ant. Itaut homines a se ipsis habituri essent fidem, neg. Deo donante sumptuari conc. Itaque S. P. de Præd. Sanct. ait, se hæc dixisse sine praecidicio latentis consilii Dei, aliarumque causarum, quia utrum tantummodo eos præscrivit, an etiam prædestinaverit Deus, querere ac differere tunc necessarium non putavit.